

วันที่ ๒๖ มิถุนายน ของทุกปี ถูกกำหนดให้เป็น “วันต่อต้านยาเสพติด” โดยจุดประสงค์หลัก คือ เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงการรณรงค์ต่อต้าน และแก้ปัญหายาเสพติด

วันต่อต้านยาเสพติดคืออะไร ทำไมจึงสำคัญ

วันที่ ๒๖ มิถุนายน ของทุกปี ถูกกำหนดให้เป็น “วันต่อต้านยาเสพติด” โดยจุดประสงค์หลัก คือ เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงการรณรงค์ต่อต้าน และแก้ปัญหายาเสพติด ซึ่งส่วนนี้อาจเป็นสิ่งที่ทุกคนคุ้นเคยกันดีอยู่แล้ว ดังนั้นในวันนี้จึงอยากพาทุกท่านไปทำความรู้จักกับวันต่อต้านยาเสพติดให้มากขึ้นว่า ประวัติวันต่อต้านยาเสพติดมีความเป็นมาอย่างไร มีความสำคัญอย่างไรในระดับนานาชาติ รวมไปถึงกิจกรรมที่ทำในวันต่อต้านยาเสพติดทั้งของไทย และต่างประเทศมีอะไรบ้าง

ประวัติวันต่อต้านยาเสพติดโลก

จำนวนการใช้จ่ายเกี่ยวกับสารเสพติดผิดกฎหมายในปี ๒๕๖๕ ทั่วโลกสูงกว่า \$๓๕๔,๐๐๐ ดอลลาร์ล้านเหรียญสหรัฐ – ข้อมูลจาก [worldometers](#) ภัยยาเสพติดไม่เพียงแต่จะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นภายในประเทศไทยเท่านั้น แต่ยังเป็นปัญหาที่นานาประเทศยอมรับว่าต้องมีการแก้ปัญหาร่วมกันทั่วโลกตั้งแต่ช่วงต้นของศตวรรษที่ ๒๐ โดยมีการจัดประชุมระหว่างประเทศครั้งแรกที่เชียงใหม่ในปี ๑๙๐๙ (พ.ศ. ๒๔๕๒) แต่อย่างไรก็ตาม ยังคงพบว่าอัตราการใช้นิโคตินในทางที่ผิดยังคงแพร่กระจายอย่างต่อเนื่อง ระหว่างวันที่ ๑๗-๒๖ มิถุนายน ๑๙๘๗ (พ.ศ. ๒๕๓๐) ได้จัดการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยการใช้ยาในทางที่ผิด และการลักลอบใช้ยาเสพติด (International Conference on Drug Abuse and licit Trafficking ICDAIT) ที่กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย โดยสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (UNGA) มีมติประกาศให้วันที่ ๒๖ มิถุนายน ของทุกปี เป็นวันต่อต้านยาเสพติด และการค้าที่ผิดกฎหมายสากล หรือเรียกสั้น ๆ ว่า วันต่อต้านยาเสพติด (International Day against Drug Abuse and Illicit Trafficking หรือ World Drug Day) นอกจากนี้วันที่ ๒๖ มิถุนายน ยังเป็นวันที่เดียวกับที่จีนลอนสัมปทานการค้าฝิ่นในมณฑลกว๋างตุ้งเป็นครั้งแรกก่อนเกิดสงครามฝิ่นอีกด้วย

ความสำคัญของวันต่อต้านยาเสพติดโลกจึงเป็นการแสดงออกถึงความมุ่งมั่นในการเสริมสร้างการดำเนินการและความร่วมมือเพื่อบรรลุเป้าหมายของสังคมระหว่างประเทศให้ปราศจากการใช้ยาเสพติดในทางที่ผิด โดยแนวทางนี้เกี่ยวข้องกับการรักษา การสนับสนุน และการฟื้นฟูสมรรถภาพ, สร้างความมั่นใจในการเข้าถึงสารควบคุมเพื่อวัตถุประสงค์ทางการแพทย์, การทำงานร่วมกับเกษตรกรที่เคยปลูกพืชยาเสพติดผิดกฎหมายเพื่อพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน, รวมไปถึงการสร้างกรอบกฎหมายและสถาบันที่เพียงพอสำหรับการควบคุมยาเสพติดโดยใช้อนุสัญญาระหว่างประเทศ และยึดมั่นมาจนถึงปัจจุบัน

ประวัติการต่อต้านยาเสพติดไทย

หากย้อนลงไปในประวัติศาสตร์ไทย ยาเสพติดเริ่มมีการนำมาใช้ตั้งแต่สมัยอยุธยา โดยแรกเริ่มมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ทางการแพทย์ จากประวัติศาสตร์ได้มีการพูดถึงยาเสพติดชนิดแรกที่ถูกใช้ในไทยนั่นคือ ฝิ่น เพื่อใช้เป็นยาแก้ปวด ยาลดไข้ ยารักษาอาการท้องเสีย และเป็นยาเพิ่มพลังกำลังกาย ในสมัยนั้น สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ ก็ได้เล็งเห็นในคุณและโทษของฝิ่น จนมีการศึกษาสมุนไพรเลิกยาหลากหลายชนิด เพื่อลดการเสพยา และมีบัญญัติกฎหมายการห้ามซื้อ ห้ามขาย หรือเสพยาฝิ่นไว้อย่างชัดเจน แต่ยังคงมีการดำเนินซื้อขายแบบซ่อนเร้น และมีวิธีการที่แยบยลมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงการแปรรูปไปเป็นยาเสพติดประเภทอื่น ๆ อีกจำนวนมาก ทำให้ยาเสพติดยังไม่สามารถจัดให้หมดไปจากประเทศไทยได้ วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๐๑ คณะปฏิวัติภายใต้การนำของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ได้ออกประกาศคณะปฏิวัติให้เลิกการสูบฝิ่นทั่วราชอาณาจักร โดยมีการเผาทำลายฝิ่น รวมถึงอุปกรณ์ที่ใช้ในการสูบฝิ่น และจัดตั้ง “คณะกรรมการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ” หรือ ปปส. ขึ้นมาใน พ.ศ. ๒๕๐๔ ต่อมาในสมัยนายธานินทร์ กรัยวิเชียร เป็นนายกรัฐมนตรีรัฐบาลได้เล็งเห็นว่า การปราบปรามยาเสพติดไม่สามารถแก้ไขได้โดยการดำเนินการเฉพาะกรมตำรวจฝ่ายเดียว จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ ต่อสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน และประกาศใช้เป็นกฎหมายเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๙ พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดหรือเรียกชื่อย่อว่า “ปปส.” โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และจัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ส. ขึ้นเป็นหน่วยงานกลางรับผิดชอบโดยตรง ดังที่ได้พูดไปในประวัติวันต่อต้านยาเสพติดโลก ว่ายาเสพติดนั้นเป็นปัญหาข้ามชาติที่ทั้งโลกจะต้องร่วมกันแก้ไข ประเทศไทยเองก็เป็นหนึ่งในสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ (UN) จึงได้ยึดถือแนวทางปฏิบัติร่วมกับประชาคมโลกในการต่อต้านยาเสพติด และร่วมกันจัดกิจกรรมรณรงค์อย่างต่อเนื่อง ในวันที่ ๒๖ มิถุนายนของทุกปี ตั้งแต่ปี ๒๕๓๑ จวบจนปัจจุบัน โดยมีสำนักคณะกรรมการงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ และวางแผนงานปฏิบัติการเพื่อแก้ปัญหายาเสพติดให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาของรัฐบาลไทย

กิจกรรมต้านภัยยาเสพติดมีอะไรบ้าง

การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในประเทศไทยได้ถูกวางความสำคัญไว้สำหรับคนทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่ เด็ก หรือผู้สูงอายุ โดยเริ่มสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดตั้งแต่วัยเด็ก เนื่องจากเด็กยังมีพัฒนาการทางสมองไม่เต็มที่ ทำให้สารเสพติดมีผลต่อพัฒนาการทางสมองของเด็กมากกว่าวัยอื่น ๆ และยังส่งผลในเรื่องปัญหาพฤติกรรม เซवान์ ปัญญาที่ลดลง รวมไปถึงปัญหาในด้านอารมณ์และจิตใจด้วย

สถาบันการศึกษาจึงได้จัดกิจกรรมขึ้นมาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในรูปแบบต่าง ๆ ที่เด็กจะเข้าถึงได้ง่าย เช่น

- การจัดนิทรรศการความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด
- กิจกรรมรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ (บุหรี่ยัดเป็นยาเสพติดประเภทไม่ผิดกฎหมาย)
- กิจกรรมประกวดคำขวัญวันต่อต้านยาเสพติด
- กิจกรรมประกวดกลอนในวันต่อต้านยาเสพติด*
- กิจกรรมประกวดภาพระบายสีในหัวข้อเกี่ยวกับวันต่อต้านยาเสพติด เช่น “เยาวชนไทยห่างไกลยาเสพติด”
- กิจกรรม/ชมรม, การประกวดดนตรี, แข่งขันกีฬา เพื่อการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ สร้างร่างกายและจิตใจที่แข็งแรง
- การคัดเลือกต้นแบบเยาวชนร่วมรณรงค์ต่อต้านภัยยาเสพติด (พิจารณาจากความประพฤติ และมีชื่อเสียง เช่น นักกีฬา พิธีกร นักแสดง ศิลปิน)

เกร็ดความรู้เพิ่มเติม: นอกจากวันที่ ๒๖ มิถุนายนของทุกปีจะเป็นวันต่อต้านยาเสพติดโลกแล้ว ยังเป็นวันสุนทรภู่กวีเอกของไทยอีกด้วย ดังนั้นนอกจากกิจกรรมประกวดคำขวัญวันต่อต้านยาเสพติดแล้ว เราจึงมักจะเห็นกิจกรรมประกวดกลอนวันต่อต้านยาเสพติดมาควบคู่กัน ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ จะส่งเสริมให้เยาวชนต้องศึกษา ทำความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของยาเสพติดในทางตรงและอ้อม เพื่อนำมาเขียนคำขวัญ และกลอนต่าง ๆ

ในระดับชุมชนเองก็มีลักษณะกิจกรรมในทำนองเดียวกัน โดยมุ่งเน้นในด้านการให้สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อให้ตระหนักถึงโทษของยาเสพติด เสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้กับคนในชุมชน, การสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังในชุมชนเพื่อลดทั้งผู้เสพ และลดผู้ค้า, การจัดกิจกรรมทางพุทธศาสนา เช่น การไหว้พระ, สวดมนต์, นั่งสมาธิ เพื่อยกระดับจิตใจ นอกจากนี้บางชุมชนยังมีการรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่เป็นบุคคลใกล้ชิด คอยดูแลและส่งเสริมสุขภาพของทุกคนในหมู่บ้าน เพื่อลดการใช้ยาเสพติดในชุมชน รวมไปถึงการติดตามผลหลังรับการรักษาด้วย

และการรณรงค์ในระดับประเทศที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดได้เชิญชวนให้คนไทยทั้งประเทศใส่เสื้อสีขาวในวันที่ ๒๖ มิถุนายน ในชื่อ “คนไทยหัวใจสีขาว” ร่วมกันแสดงเจตนารมณ์ต่อต้านยาเสพติด ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ทำประโยชน์เพื่อสังคม เฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในชุมชน เพื่อให้ครอบครัว สังคม และประเทศชาติปลอดภัยจากยาเสพติดอย่างยั่งยืน

โดยสรุปใจความสำคัญของกิจกรรมด้านยาเสพติดของประเทศไทยนั้นมีความรอบด้านและถูกดำเนินการไปพร้อม ๆ กัน ทั้งการสร้างความรู้ความเข้าใจ, การป้องกัน - ปราบปรามเริ่มจากชุมชน และสถาบันศึกษา, และการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สุขอนามัยแข็งแรง จิตใจผ่องใส เพื่อลดความเสี่ยงที่คนในชุมชนจะหันไปใช้ยาเสพติด

กิจกรรมต้านภัยยาเสพติดของประเทศต่าง ๆ มีอะไรบ้าง

กิจกรรมในวันต่อต้านยาเสพติดของประเทศอื่น ๆ ก็มีจุดประสงค์ที่คล้ายคลึงกันกับไทย นั่นคือการสร้างความรู้ความเข้าใจ และลดจำนวนผู้เสพให้ได้มากที่สุด ทั้งในแง่ของผู้ที่เริ่มเข้ามาเสพยา และการบำบัดผู้ป่วยยาเสพติดให้กลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ไปดูกันว่ากิจกรรมของประเทศอื่น ๆ ต่างจากไทยอย่างไรบ้าง

๑. ๑๐ Days To Say NO To Drugs – ประเทศเบลเยียม

Drug Free World เป็นองค์กรไม่แสวงกำไรเพื่อการต่อต้านยาเสพติดที่มีสมาชิกกว่า ๒๔ ประเทศทั่วโลก และเบลเยียมเองก็เป็นหนึ่งในนั้น ในการรณรงค์นี้อาสาสมัครจากเบลเยียมมีการรณรงค์โดยสวมใส่เสื้อสีฟ้า พร้อมด้วยการพกหนังสือเล่มเล็กชื่อ The Truth About Drugs ไปตามสถานที่ต่าง ๆ ที่มีผู้คนอยู่จำนวนมากเป็นเวลา ๑๐ วัน ตั้งแต่วันที่ ๑๖ - ๒๖ มิถุนายน ตัวอย่างสถานที่เช่น สถานีรถไฟกลาง Antwerp (เมืองทางตอนเหนือของเบลเยียม) เข้าถึงคนมากกว่า ๓,๕๐๐ คน และลงทางตอนใต้ที่เมือง Molenbeek ซึ่งเป็นเมืองที่มีการใช้ยาเสพติดเยอะมาก พวกเขาตั้งบูธที่สถานีรถไฟแล้วแจกจ่ายหนังสือให้กับผู้โดยสาร รวมถึงร้านค้าต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดให้กับคนในพื้นที่

หลังจบแคมเปญจาก Drug Free World ของเบลเยียมสามารถกระจายหนังสือที่จะเป็นทั้งแนวทางการใช้ชีวิต และขุมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดให้กับคนในประเทศได้มากกว่า ๕๕,๐๐๐ เล่ม โดยถูกฝากไว้กับร้านค้าทั่วประเทศกว่า ๕๐๐ ร้าน บางร้านจำเป็นต้องขอเพิ่มเพราะหนังสือหมดเร็วมาก แสดงให้เห็นถึงความตื่นตัวต่อปัญหาภัยยาเสพติดภายในประเทศเบลเยียม

๒. Flash mob at Hollywood and Highland - สหรัฐอเมริกา, ลอสแอนเจลิส (LA)

“Drugs are something that is someone else’s problem until it’s your kid and by then it’s too late.” – Marshall Faulk, NFL Legend, ๒๐๒๒

หลังจากสถานการณ์โควิด-๑๙ เกิดขึ้นได้ ๑๐ เดือน พบว่ามีคนเสียชีวิตจากการใช้ยาเกินขนาดมากกว่าปีก่อนหน้าถึง ๕๒% ดังนั้นเพื่อการรณรงค์ที่สามารถเข้าถึงคนกลุ่มใหญ่ใน LA ได้ กลุ่มอาสาสมัคร Drug Free World ได้ปรากฏตัวในวันก่อนงาน Super Bowl* ที่ใจกลาง Hollywood และแจกจ่ายหนังสือ The Truth About Drugs ไปจนถึงช่วงงานจริงนอกจากนี้ในวันงาน ทีมอาสาสมัครได้ร่วมกับ Marshall Faulk ผู้เล่นทรงคุณค่าของ National Football League (NFL Legend) เชิญชวนให้ทุกคนลงทะเบียนเรียนหลักสูตรการศึกษาเกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งเปิดให้เรียนฟรีอีกด้วย

เกร็ดความรู้เพิ่มเติม: Super Bowl การแข่งขันรอบชิงชนะเลิศทีมอเมริกันฟุตบอลอาชีพประจำปีของ NFL ๓๗% ของชาวอเมริกันมีกีฬาโปรดคืออเมริกันฟุตบอล ทำให้งาน Super Bowl เป็นงานที่ทุกสายตาจับจ้อง (ถ่ายทอดสดทั่วโลก) และเป็นงานกีฬาที่มีมูลค่าสูงที่สุดในโลก

๓. Red Ribbon Week – สหรัฐอเมริกา

Red Ribbon Week คือแคมเปญที่เก่าแก่และใหญ่ที่สุดเพื่อการรณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับแอลกอฮอล์, ยาเสพติด, และความรุนแรงอื่น ๆ ให้กับเด็กทั่วสหรัฐอเมริกาว่าล้านคน ซึ่งถูกจัดเป็นประจำทุกปีในสัปดาห์สุดท้ายของเดือนตุลาคม Peggy Sapp ประธาน National Family Partnership ได้พูดถึง Red Ribbon Week โดยสรุปใจความได้ดังนี้

- เป็นการรณรงค์เพื่อเรียกความสนใจ และให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับอันตรายของยาเสพติด
- เป็นการรณรงค์ด้วยกลยุทธ์เชิงสภาพแวดล้อม ที่ส่งผลเป็นวงกว้างในทุกสังคม
- ถูกออกแบบมาเพื่อให้ผู้คนคุยกันมากขึ้น ทำกิจกรรมร่วมกัน และสร้างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน
- ช่วยให้ผู้ปกครอง และโรงเรียนจัดทำหลักสูตรเพื่อป้องกันยาเสพติดที่ดี
- สร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้กับคนในสังคม ส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวก และให้ความสนุกสนาน ซึ่งเป็นสองสิ่งที่

จำเป็นต่อสุขภาพจิต

ตัวอย่างกิจกรรมใน Red Ribbon Week

- สร้าง Dress Code เพื่อร่วมกันรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด
- ตกแต่งประตูห้องพักของตัวเอง (บางโรงเรียนมีการประกวดด้วย)
- เขียนข้อความรณรงค์ด้วยชอล์ก
- ต่อริบบิ้นสีแดงกันคนละชิ้น ช่วยกันสร้างโรงเรียนปลอดยาเสพติด
- เล่น Red Ribbon Bingo เสริมสร้างการแก้ปัญหาเมื่อต้องเผชิญหน้ากับยาเสพติด

๔ ข้อนี้เป็นเพียงตัวอย่างส่วนหนึ่งเท่านั้น แต่ละโรงเรียน แต่ละชุมชน ก็จะมีการทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ออกมาแตกต่างกันออกไป เช่น การประกวดคำขวัญ, การแต่งเพลง แต่งแร็ป, การจัดทำที่คั่นหนังสือ, การจัดทำพวงกุญแจ เป็นต้น โดยมีจุดประสงค์เดียวกัน คือ เพื่อต่อต้านยาเสพติด และความรุนแรงทุกรูปแบบ